

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки
Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Геронтопсихологія»
(назва освітнього компонента)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти _____ денна _____

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «053 «Психологія»»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Клінічна психологія»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
Курс 2

Силабус освітнього компонента розглянуто на
засіданні кафедри української мови, основ
психології та педагогіки

Протокол від
“29” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис) проф. Фоміна Л. В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем загальної та природничо-наукової
підготовки

Протокол від
“30 ” серпня 2024 року № 1

Голова

проф. Мирошніченко М.С.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА:

1. Абасалієва Оксана Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української мови, основ психології та педагогіки ХНМУ
2. Соколова Ірина Михайлівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри української мови, основ психології та педагогіки ХНМУ

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Геронтопсихологія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Клінічна психологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія.

Опис освітнього компонента (анотація). Освітній компонент «Геронтопсихологія» є вибіркоким освітнім компонентом для здобувачів освіти ОПП «Клінічна психологія». Вивчається на 2 курсі упродовж 1-го семестру.

Мета вивчення освітнього компонента спрямована на формування у здобувачів освіти системного уявлення про психологічні особливості старіння людини, механізми адаптації до вікових змін, психосоціальні чинники якості життя та засоби психологічної підтримки осіб похилого віку.

Завдання освітнього компонента – вивчення закономірностей психічного розвитку в період пізньої дорослості, дослідження когнітивних, емоційних і мотиваційних змін; опанування навичок психодіагностики осіб похилого віку; формування вмінь застосовувати психотерапевтичні й консультативні підходи в роботі з людьми похилого віку; розробка профілактичних програм підтримки психологічного благополуччя.

Предметом вивчення освітнього компонента є психологічні закономірності старіння, психічні стани, особистісні зміни, соціальні ролі та процеси адаптації у пізньому віці.

Міжкомпонентні зв'язки: клінічна та консультативна психологія, вікові особливості клінічної психології, методи клінічної психології та патопсихології, діагностика та оцінка в клінічній психології, основи патопсихології та психіатрії та інші.

Пререквізити: клінічна та консультативна психологія, вікові особливості клінічної психології, методи клінічної психології та патопсихології, діагностика та оцінка в клінічній психології, основи патопсихології та психіатрії.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1. Мета вивчення освітнього компонента спрямована на формування у здобувачів освіти системного уявлення про психологічні особливості старіння людини, механізми адаптації до вікових змін, психосоціальні чинники якості життя та засоби психологічної підтримки осіб похилого віку.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента є вивчення закономірностей психічного розвитку в період пізньої дорослості, дослідження когнітивних, емоційних і мотиваційних змін; опанування навичок психодіагностики осіб похилого віку; формування вмінь застосовувати психотерапевтичні й консультативні підходи в роботі з людьми похилого віку; розробка профілактичних програм підтримки психологічного благополуччя.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами освіти **компетентностей:**

інтегральні:

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

спеціальні:

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

ФК11. Здатність демонструвати розуміння закономірностей функціонування психіки у нормі та патології в контексті вікового аспекту та девіантного розвитку.

ФК12. Здатність реалізовувати основні принципи та напрями психологічного консультування, стратегії, методи та моделі психологічного впливу у сферах психології та клінічної психології, аналізувати та оцінювати їх ефективність.

ФК13. Здатність формулювати дослідницькі завдання у проблемному полі клінічної психології та психотерапії, вміти їх розв'язувати із застосуванням сучасних наукових методів.

ФК14. Здатність застосовувати на практиці знання з клінічної психології, нейропсихології, основ психіатрії, психології девіантного розвитку особистості, з діагностики та оцінки психічних станів.

ФК15. Здатність співпрацювати з профільними фахівцями в сфері охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, охорони правопорядку та іншими.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР12. Здійснювати пошук і вибір індивідуальних і групових методів клініко-психологічного, нейропсихологічного досліджень, психологічних втручань.

ПР13. Складати та реалізовувати програму діагностики психічних станів, здійснювати діагностику та оцінку, прогнозувати результати.

ПР14. Здійснювати процедуру діагностики та оцінки, інтерпретацію результатів, підготовку звітів, визначати зміст запиту до супервізії.

ПР15. Розробляти стратегії клініко-психологічного дослідження з врахуванням специфіки дослідження, доступних дослідницьких методів та отриманих знань.

1.3.3. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних соціальний навичок (Soft skills):

1. комунікативність (реалізується через: метод роботи у групах та мозковий штурм під час аналізу, кейс метод, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі);
2. робота в команді (реалізується через: метод роботи у групах та мозковий штурм під час аналізу, кейс метод);
3. конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри);
4. тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійна робота);
5. лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захист у групі).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів –4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибірковий
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки (курс):
		2-й
		Семестр
		3-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних –50 самостійної роботи здобувача освіти -70	Освітній ступінь: <u>магістр</u> ОПП Клінічна психологія	Лекції
		26год.
		Практичні, семінарські
		24 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		70 год.
		Індивідуальні завдання:-
		Вид підсумковою контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Вступ до геронтопсихології	2	Вступна лекція, розповідь-пояснення, відео
2	Біологічні, соціальні та психологічні теорії старіння	2	Тематична лекція, презентація
3	Когнітивні зміни у похилому віці: пам'ять, мислення, увага	2	Оглядова лекція, презентація, розповідь-пояснення,
4	Емоційна сфера людей похилого віку	2	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда
5	Соціальна адаптація в період старіння	2	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда
6	Міжпоколінна взаємодія та соціальні ролі у старості	2	Лекція-демонстрація, презентація, розповідь-пояснення
7	Проблема самотності, втрати і сенсу життя у пізньому віці.	2	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда
8	Психодіагностика у геронтопсихології.	2	Лекція-демонстрація, презентація, розповідь-пояснення
9	Психологічні кризи старості	2	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда

10	Психологічна допомога людям похилого віку.	2	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда
11	Психокорекційні і психотерапевтичні підходи у геронтопсихології	2	Лекція-демонстрація, презентація, розповідь-пояснення
12	Психологічне благополуччя та якість життя в старості	4	Тематична лекція, презентація, евристична бесіда
	Усього годин	26	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до геронтопсихології	2	Бесіда, виконання практичних завдань	тестовий контроль
2	Біологічні, соціальні та психологічні теорії старіння	2	Бесіда, обговорення	письмове опитування
3	Когнітивні зміни у похилому віці: пам'ять, мислення, увага	2	Бесіда, диспут	творчі завдання
4	Емоційна сфера людей похилого віку	2	Бесіда, обговорення, диспут, аналіз відеоматеріалів	творчі завдання
5	Соціальна адаптація в період старіння	2	Бесіда, кейс-метод, аналіз відеоматеріалів	виступ на задану тему

6	Міжпоколінна взаємодія та соціальні ролі у старості	2	Бесіда, обговорення, диспут, аналіз відеоматеріалів	творчі завдання, взаємоконтроль,
7	Проблема самотності, втрати і сенсу життя у пізньому віці.	2	Бесіда, обговорення, диспут	творчі завдання,
8	Психодіагностика у геронтопсихології.	2	Бесіда, обговорення, опрацювання методик	творчі завдання, висновки за результатами методик
9	Психологічні кризи старості	2	Бесіда, кейс-метод, рольова гра	творчі завдання,
10	Психологічна допомога людям похилого віку.	2	Бесіда, кейс-метод, рольова гра	творчі завдання,
11	Психокорекційні і психотерапевтичні підходи у геронтопсихології	2	Бесіда, кейс-метод, рольова гра	творчі завдання,
12	Психологічне благополуччя та якість життя в старості	2	Бесіда, кейс-метод, рольова гра	творчі завдання,
	Усього годин	24		

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Вступ до геронтопсихології	7	робота з підручником та довідковою літературою	тестування

2	Біологічні, соціальні та психологічні теорії старіння	7	робота з підручником та довідковою літературою	конспект
3	Когнітивні зміни у похилому віці: пам'ять, мислення, увага	7	робота з довідковою літературою	творчі завдання
4	Емоційна сфера людей похилого віку	7	робота з довідковою літературою	опитування під час занять
5	Соціальна адаптація в період старіння	7	робота з довідковою літературою	творчі завдання
6	Міжпоколінна взаємодія та соціальні ролі у старості	7	робота з довідковою літературою	опитування під час занять
7	Проблема самотності, втрати і сенсу життя у пізньому віці.	7	робота з довідковою літературою	підготовка повідомлення
8	Психодіагностика у геронтопсихології.	7	робота з довідковою літературою, відеоматеріалами	опитування під час занять
9	Психологічні кризи старості	7	робота з довідковою літературою, відеоматеріалами	творчі завдання
10	Психологічна допомога людям похилого віку.	7	робота з довідковою літературою	опитування під час занять
	Усього годин	70		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» від 21.08.21, № 181.

Організація поточного контролю. Викладачі слідкують за тим, щоб кожен здобувач освіти отримав необхідну компетенцію в напрямках, що входять до тем практичних занять. Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється відповідно до конкретних цілей.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти. Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена темою заняття поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та заліку.

Оцінка освітнього компоненту. Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення освітнього компонента (або її частини), що закінчуються оцінкою з формою контролю «залік». ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для освітніх компонентів з формою контролю «залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення освітнього компонента (з точністю до сотих) за таблицею 2 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)», що додається (додаток 2), автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 120 до 200.

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітнього компонента, що завершується заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		

4.42-4,44	177	3.65-3,66	146
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139

Семестровий контроль здійснюється на проміжних етапах навчання та є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача освіти. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальним планом, програмою освітнього компонента. Заліки проводяться на останньому практичному занятті відповідно до програми освітнього компонента.

Здобувач освіти допускається до семестрового контролю з конкретного освітнього компонента, якщо він виконав умови допуску, визначені у програмі освітнього компонента.

3.2. Питання до заліку:

1. Дайте визначення геронтопсихології та окресліть її предмет і завдання.
2. Назвіть основні етапи розвитку геронтопсихології як науки.
3. Які сучасні підходи до вивчення процесу старіння людини існують?
4. Поясніть різницю між поняттями «старіння», «старість» і «пізня дорослість».
5. У чому полягає біопсихосоціальна модель старіння?
6. Назвіть основні психологічні теорії старіння (Е. Еріксон, Д. Бромлей, Дж. Біррен, П. Балтерс).
7. Як розуміється поняття «успішне старіння» у сучасній психології?
8. Які психосоціальні чинники впливають на якість життя людей похилого віку?
9. Які когнітивні процеси найбільше зазнають змін у похилому віці?
10. Як змінюється пам'ять у процесі старіння?
11. Назвіть особливості мислення та уваги в осіб похилого віку.
12. Які емоційні зміни характерні для старечого періоду?
13. Як формується ставлення до власного життя і смерті у старості?
14. Поясніть поняття «его-інтеграція» за Е. Еріксоном.
15. Які чинники сприяють збереженню позитивного емоційного фону у літніх людей?
16. Які соціальні ролі зазнають змін у період старості?
17. Як впливають вихід на пенсію та втрата професійної ідентичності на психічний стан людини?
18. У чому полягає феномен соціальної ізоляції людей похилого віку?
19. Як підтримка родини та соціального оточення впливає на адаптацію у старості?
20. Які гендерні відмінності спостерігаються у переживанні старості?

21. Назвіть основні психічні розлади, характерні для пізнього віку.
22. Які відмінності має депресія похилого віку від депресій у молодших вікових групах?
23. Охарактеризуйте основні прояви деменції та хвороби Альцгеймера.
24. Як когнітивні порушення впливають на соціальну поведінку людини похилого віку?
25. Яку роль відіграє клінічний психолог у мультидисциплінарній команді, що працює з літніми людьми?
26. Які психодіагностичні методики застосовують для дослідження когнітивних функцій у старшому віці?
27. Які методи використовують для оцінки емоційного стану людей похилого віку?
28. Назвіть основні психотерапевтичні підходи у роботі з особами похилого віку.
29. У чому полягає мета психологічного консультування літніх людей і їхніх родичів?
30. Які принципи етичної взаємодії слід дотримуватись у геронтопсихологічній практиці?

3.3. Контрольні питання

1. Що таке геронтопсихологія? Визначте її предмет і завдання.
2. Які основні етапи розвитку геронтопсихології як науки?
3. Назвіть сучасні підходи до вивчення процесу старіння людини.
4. У чому полягає відмінність між поняттями «старіння», «старість» і «пізня дорослість»?
5. Розкрийте сутність біопсихосоціальної моделі старіння.
6. Назвіть основні психологічні теорії старіння (Е. Еріксон, Д. Бромлей, Дж. Біррен, П. Балтерс).
7. Як у сучасній психології розуміють поняття «успішне старіння»?
8. Які психосоціальні чинники визначають якість життя людей похилого віку?
9. Які когнітивні процеси найбільш змінюються у похилому віці?
10. Як змінюється пам'ять у процесі старіння?
11. Назвіть особливості мислення та уваги у людей похилого віку.
12. Які емоційні зміни характерні для старечого періоду?
13. Як формується ставлення до життя і смерті у старості?
14. Розкрийте зміст поняття «его-інтеграція» за Е. Еріксоном.
15. Які чинники сприяють збереженню позитивного емоційного стану у літніх людей?
16. Які соціальні ролі зазнають трансформації в період старості?
17. Як вихід на пенсію та втрата професійної ідентичності впливають на психічний стан людини?
18. Що таке феномен соціальної ізоляції людей похилого віку?
19. Як підтримка родини та соціального оточення впливає на адаптацію у старості?

20. Які гендерні відмінності спостерігаються у переживанні старості?
21. Назвіть основні психічні розлади, характерні для пізнього віку.
22. Чим відрізняється депресія похилого віку від депресії у молодших вікових групах?
23. Охарактеризуйте прояви деменції та хвороби Альцгеймера.
24. Як когнітивні порушення впливають на соціальну поведінку людини похилого віку?
25. Яку роль відіграє клінічний психолог у роботі мультидисциплінарної команди з літніми людьми?
26. Які психодіагностичні методики застосовують для дослідження когнітивних функцій у старшому віці?
27. Які методи використовують для оцінки емоційного стану людей похилого віку?
28. Назвіть основні психотерапевтичні підходи у роботі з людьми похилого віку.
29. У чому полягає мета психологічного консультування літніх людей і їхніх родичів?
30. Які етичні принципи є визначальними у геронтопсихологічній практиці?

3.4. Індивідуальні завдання не передбачено

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо здобувач освіти не згоден з отриманою на занятті оцінкою, він може її оскаржити. В такому разі його знання будуть оцінюватися комісією у складі завідувача або завуча кафедри, незалежного викладача та викладача групи, в якій він навчається.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Для успішного засвоєння освітнього компонента необхідно, щоб здобувач освіти систематично готувався до практичних занять, виконував завдання для самостійної роботи, читав рекомендовану літературу, брав активну участь у обговоренні теми заняття.

Відвідування практичних занять є обов'язковим (за виключенням поважних причин). Заняття, що пропущене здобувачем освіти, з будь-якої причини, має бути відпрацьовано. Неприпустимо запізнюватися на заняття.

При спілкуванні з викладачем та оточуючими здобувачами освіти, він повинен виявляти ввічливість, розмовляти тихо і поводити себе спокійно.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Дотримання академічної доброчесності здобувачем освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань та завдань з підсумкових контролів результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Порушенням академічної доброчесності вважається плагіат, списування, обман, фальсифікація тощо.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до наступної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (підсумковий контроль, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування з ЗВО.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Борисюк, О. В. (2022). Психологічні особливості адаптації осіб похилого віку до умов самотності. Психологічні перспективи, 39, 52–62.
2. Федоренко, Н. В. (2021). Геронтопсихологія: навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами освіти Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_grup_ad.pdf

